

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Directorate

NORGE
NORWAY

Sertifikat / Certificate
Fritidsbåtskipper
Deck Officer Class 5 Pleasure Craft

Hald, Hans Jørgen

KORT/
REGISTRATION
DOCUMENT

REG. NR. NO. OF
REGISTRATION: IAM991

Date of Birth/Bornedato no.: 140974

HALD HANS JØRGEN

name: 97041999

COLLECTED

Sjøfartsdirektoratet
BÅTFØRERBEVIS
242121

BJØRN HANSEN
Navn

har bestått prøve i henhold til Sjøfartsdirektoratets bestemmelser av 12. januar 1967 med senere endringer.

Båtførerbeviset gjelder ikke års- eller løyerbestemmelser og at visse farter skal ha sertifikat i godkjenning.

03/01/02
Date

H. Hald
Ekstremispedagog

RETT OG VETT PÅ SJØEN

TEMAHEFTE 3

INNHOLDSFORTEGNELSE

REGLER OG FORNUFT	s 3	FORENKLEDE FORELEGG	s 12
TRAFIKKREGLER TIL SJØS	s 5	STØY	s 13
SERTIFIKAT OG ALDERSBESTEMMELSER	s 7	HENSYN TIL DYRE- OG PLANTELIV	s 14
REGISTRERING OG MERKING AV SMÅBÅTER	s 8	SJØ OG MILJØ	s 15
HASTIGHETSGRENSER PÅ SJØEN	s 9	JAKT OG FISKE	s 16
FLYTEUTSTYR	s 10	ANSVAR OG FORSIKRING	s 18
PROMILLEBESTEMMELSER	s 11	KRIMINALITETS- FOREBYGGENDE TILTAK	s 19

REGLER OG FORNUFT

De aller fleste nordmenn har et forhold til sjø og vann. Båtlivet er preget av stor frihet, men det finnes likevel regler for å unngå skade på mennesker, miljø og materielle verdier. Reglene er utarbeidet blant annet på grunnlag av erfaringer etter inntrufne ulykker og nestenulykker. Dette heftet gir deg oversikt over de viktigste elementene i regelverket.

VIS HENSYN

Hvis alle som ferdes på sjøen skal ha like mye glede av sjølivet, er det viktig ikke bare å følge regelverket, men også å vise hensyn. Du må selv ta ansvar for din båt og ta hensyn til omgivelsene. Du har plikt til å sette deg inn i de regler som gjelder for det du foretar deg. Det er ikke trusselen om å møte politiet som skal sikre godt sjøvett, men ønsket om en hyggelig og positiv fritid uten ulykker og sjenerende opptreden.

Kystlandskapet er verdifullt, men sårbart, og båtutfarten er mange steder svært stor. Det er viktig at turlivet med båt ikke medfører ulempe eller skade for andre mennesker eller naturen, verken når vi er på sjøen, når vi legger til land eller oppholder oss i strandområder og skjærgårdsmiljø.

Politiet har mye arbeid med å oppklare tyverier av og fra fritidsbåter. Det angår alle som har fritidsbåt, og med noen relativt enkle grep kan den enkelte båteier redusere sjansen for å bli frastjålet båt eller utstyr.

"STYLE" OM BORD

«Style» er et begrep med høy status til sjøs. For å mestre situasjoner som kan oppstå, bør du alltid være «shipshape»: Ha orden om bord, kontroll med båt og mannskap, tilstrekkelig sikkerhetsutstyr og egnet verktøy. Skaff deg kunnskap og erfaring om båten, sjøveisreglene og sjølivet.

«Style» er et kvalitetsstempel for god internkontroll på sjøen. «Style» handler om hvordan rutinene er om bord i båten; hva du og din besetning er gode for når det gjelder sjømannskap.

Ha egnet utstyr, og fast plass til alt om bord. Sørg for at utstyr som ikke er i bruk, befinner seg på sin faste plass der ikke sjøgang eller vind fører til at det faller ut og blir ødelagt. Husk god ventilasjon, og sørg for at vann som kommer inn, også kan komme ut igjen. Saltvann og fuktighet påvirker alle materialer, og kan lett føre til at utstyret blir ødelagt.

Ha gode rutiner om bord, og sørg for at flere enn skipperen kan håndtere båten om det måtte bli nødvendig. Skaff deg kunnskaper om navigasjon, for eksempel gjennom å ta båtførerbevis eller fritidsbåt-skippersertifikat.

ALLEMANNSRETTE

Frilufsloven og allemannsretten inneholder både rettigheter og plikter. Vi kan ferdes fritt i naturen, men vi må opptre

varsomt og vise hensyn overfor natur, hverandre og grunneiers interesser der vi går i land.

Fra båt kan du gå i land på strand i utmark (udyrket og ubebygde område), og fortøye eller dra båten på land for kortere tid. Du kan bade, raste, fiske i sjøen og overnatte inntil to døgn samme sted når det er uten fortrensel eller til ulempe for andre. Vis særlig hensyn overfor folk som bader og fisker. Du må ikke skade skog eller gå i plantefelt. Hold rimelig avstand til bebodd hus eller hytte (ved telting minst 150 m), og ikke bruke privat brygge uten tillatelse. Vær varsom nær gårder eller boliger, og ikke trakk i åker og eng eller forstyrre dyr på beite.

TRAFIKKREGLER TIL SJØS

Sjøveisreglene er de offisielle trafikkreglene på sjøen og gjelder for alle fartøyer. Hovedhensikten med sjøveisreglene er å hindre sammenstøt på sjøen. De som bryter reglene, kan bli straffet. Det skal finnes et eksemplar av sjøveisreglene om bord på alle dekkede, norske fartøyer.

DE VIKTIGSTE PRINSIPPENE FOR STYRING OG SEILAS ER

- vikeplikt for båter som kommer fra styrbord
- vikeplikt for båter du innhenter
- motorbåter har vikeplikt for seilbåter
- fritidsbåter har vikeplikt for nyttefartøyer.

VIS TYDELIG HVA DU VIL GJØRE

Enhver manøver for å unngå sammenstøt skal være markert, utføres i god tid og være i samsvar med godt sjømannskap.

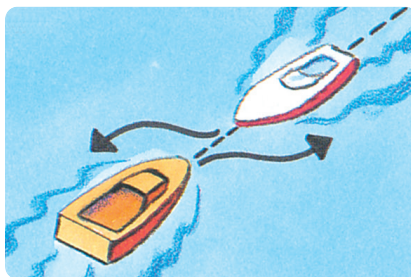
HOLD STØ KURS OG FART HVIS DU IKKE SKAL VIKE

Når den ene av to båter skal vike, skal den andre båten holde stø kurs og fart. Dersom det viser seg at den ene båten ikke overholder vikeplikten, skal båten med forkjøringsrett allikevel gjøre sitt for å unngå sammenstøt.

HOLD TRYGG AVSTAND

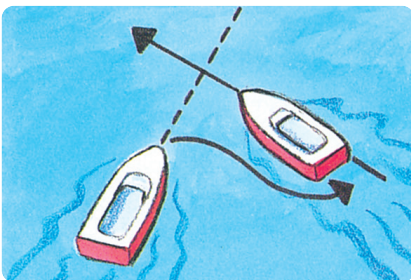
En manøver for å unngå sammenstøt skal utføres slik at den andre båten passerer på trygg avstand. Eventuelt må man slake farten eller stoppe for å unngå farlige situasjoner.

HOLD TIL STYRBORD FOR MØTENDE BÅT

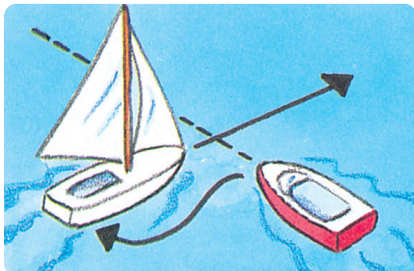

Når to motorbåter styrer mot hverandre, skal begge vike litt til styrbord i god tid. Båtene vil da passere hverandre på babord side.

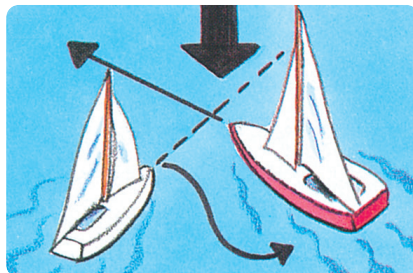
VIK FOR BÅTER FRA STYRBORD

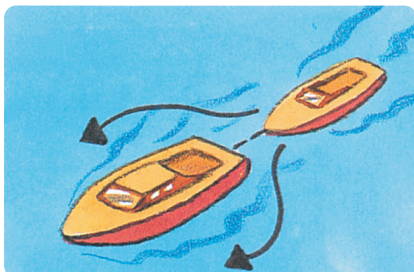
Når to motorbåter styrer kurser som skjærer hverandre og det er fare for sammenstøt, skal den båten vike som har den andre på sin styrbord side.

MOTORBÅT VIKER FOR SEILBÅT

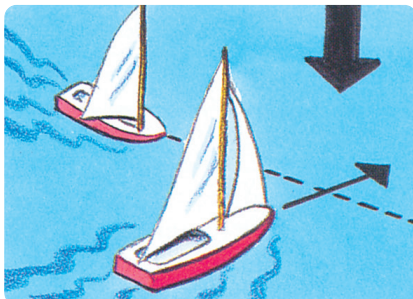
Når en seilbåt som bruker seil som fremkomstmiddel og en motorbåt styrer slik at det er fare for sammenstøt, skal motorbåten vike. Dette gjelder ikke når seilbåten innhenter.

SEILBÅT MED VINDEN INN FRA BABORD VIKER FOR SEILBÅT MED VINDEN INN FRA STYRBORD

Når to seilbåter får vinden inn på forskjellig side, skal den som får vinden inn fra babord side vike for den andre.

INNHELTENDE BÅT VIKER FOR BÅT SOM BLIR INNHELTET

En båt som tar igjen en annen båt, skal vike for den som blir tatt igjen. Dette gjelder også for en seilbåt som tar igjen en motorbåt. Hvis du må forbi, skal du passere på den siden som er lengst bort fra annen trafikk eller land. Er du i tvil om du er innhentende eller ikke, skal du gå ut fra at du er det.

LO BÅT VIKER FOR LE BÅT

Når to seilbåter har vinden inn fra samme side, skal båten som er til lovart ("nærmest" vinden) vike for den andre. Ta ikke vinden fra andre seilere. Disse reglene gjelder også for brettseilere.

Du får en noe mer inngående innføring i styringsreglene i heftet Praktisk seilas.

SERTIFIKAT OG ALDERSBESTEMMELSER

Uansett hvilken båt du fører, må du ha nødvendig ferdighet til å føre båten, og du må kunne Sjøveisreglene. Barn kan bare føre små, saktegående båter. For å føre fritidsbåt på 15 meter eller større, må du ha sertifikat.

BARN UNDER 16 ÅR

Barn som ikke har fylt 16 år, har lov til å føre små, saktegående båter. Det er foreldrenes (båteierens) ansvar å sørge for at barna har den nødvendige ferdigheten til å føre båten. Båten må ikke kunne oppnå høyere fart enn 10 knop (18,5 km/t), ikke ha større motor enn 10 hestekrefter, eller ha større lengde enn 8 meter. Små joller med motor inntil 9,9 hestekrefter representerer de hyppigste bruddene på denne bestemmelsen. Med et lett barn om bord vil selv en båt med for eksempel 6 hestekrefters motor kunne oppnå betydelig høyere hastighet enn 10 knop. Dermed er det forbudt for barnet å bruke en slik båt.

PERSONER OVER 16 ÅR

Personer over 16 år kan føre båter med største lengde inntil 15 meter dersom de har nødvendig ferdighet til å føre den. Det er ingen begrensninger når det gjelder motorstørrelse eller fart.

FARTØY PÅ 15 METER ELLER MER

Hvis båtens største lengde er 15 meter eller mer, er den sertifikatpliktig. Det betyr at føreren av båten må ha navigator-sertifikat i henhold til størrelsen på fartøyet. Er fartøyets bruttotonnasje på under 50, må fører minimum ha fritidsbåtskipper-sertifikat (D5L). Er fartøyets bruttoton-

nasje på 50 eller mer, kreves det enda større kvalifikasjoner av føreren. Han må minimum ha sertifikat som dekksoffiser klasse 5 (tidligere "kystskippersertifikat").

REGISTRERING OG MERKING AV SMÅBÅTER

I 2003 ble den obligatoriske registreringsplikten for fritidsbåter opphevet til fordel for frivillig registrering. Fra og med 1. mars 2005 er det frivillige registrert underlagt Redningsselskapet.

DISSE BÅTENE KAN REGISTRERES I REDNINGSSKAPETS SIKKERHETS- OG SMÅBÅTREGISTER:

- Motordrevne fritidsbåter under 15 meters lengde
- Seilbåter uten motor fra og med 4,5 meter og opptil 15 meters lengde.

REGISTRERINGSNUMMER OG BÅTKORT

Registreringsnummer består av tre bokstaver og tre tall. Den første bokstaven indikerer fylket der båten første gang ble registrert. Resten av bokstavene og tallene blir tildelt fortløpende. Registreringsnummeret skal plasseres lett synlig på begge sider av båten, normalt på baugen.

Båtkortet vil bli utstedt ved nyregistrering og andre endringer som har innvirkning på dataene i båtkortet. Båtkortet bør være med i båten.

Mer informasjon om registrering av fritids- og småbåt får du på telefon 815 44 055 eller www.redningsselskapet.no.

FORDELER VED Å REGISTRERE BÅTEN

- Enkelt å identifisere selger i forbindelse med kjøp
- Politi og redningstjeneste vil raskt kunne finne frem til eier i forbindelse med ulykker, tyveri, osv.
- Enkelte forsikringselskap har satt registrering som et vilkår i forsikringsbetingelsene

SKIPSREGISTERET OG IDENTITETSBEVIS

Fritidsbåter på 10 meter eller lengre kan på frivillig basis registreres i Skipsregisteret i Bergen. Registrering i Skipsregisteret gir adgang til å ta opp lån med pant i fartøyet. Ytterligere informasjon om registrering i Skipsregisteret finnes på www.nis-nor.no.

Langturseilere som planlegger å dra på tur utenfor Skandinavia bør sørge for at fartøyet har et identitetsbevis. Mange havnemyndigheter krever dokumentasjon for eierskap for det gis tillatelse til å forlate havn. Identitetsbevis utstedes av Sjøfartsdirektoratet etter blant annet besiktigelse av fartøyet samt innhugging av tildelt kjenningssignal.

HASTIGHETSGRENSER PÅ SJØEN

Hastighetsgrensene fastsettes av lokale kommunale myndigheter, men må før de er gyldige godkjennes av Kystdirektoratet. Hver enkelt kommune avgjør hvordan hastigheten skal fastsettes, eksempelvis i hvor stor avstand til land det skal være hastighetsrestriksjoner. Du må derfor gjøre deg kjent med hastighetsgrensene på de stedene du skal benytte båten. De lokale hastighetsgrensene er i mange tilfeller skiltet, men dette er ikke gjennomført konsekvent. Hastighetsgrensene er normalt også oppgitt i båtsportkartene og dessuten kunngjort i Norsk Lovtidend, Etterretninger for sjøfarende og [www.kystverket](http://www.kystverket.no).

SIKKER FART

Sjøveisreglene fastslår at: "Ethvert fartøy skal alltid gå med sikker fart slik at det kan manøvrere riktig og effektivt for å unngå sammenstøt og kan stoppes på en distanse som passer til de rådende omstendigheter og forhold."

Generelt er det ikke hastighetsbegrensninger på sjøen dersom kjøringen foregår på åpent, oversiktig hav. Allikevel skal man alltid tilpasse hastigheten etter forholdene.

HASTIGHET NÆR BADENDE

Høy hastighet er ofte et problem nær land og i trange farvann der trafikken er tett og mange har tilhold på brygger, strender og svaberg. Passerer du nærmere enn 50 meter fra et sted der bading pågår, er det ikke tillatt å kjøre raskere enn 5 knop. Mange offentlige badeplasser er merket med gule bøyler, og båter nærmere enn 50 meter fra disse kan kjøre i maksimum 5 knop. Det er ikke tillatt å ferdes innen for bøyerekken verken med motorbåt, seilbåt eller seilbrett. Det er forbudt å fortøye i bøyene og i andre faste eller flytende sjømerker.

BÅTSJØ KAN ØDELEGGE STORE VERDIER.

Førere av alle typer båter er ansvarlige for at bølgene etter båten ikke forårsaker skade eller fare for skade på andre båter. Halvplanende båter lager stor sjø og må utvise stor forsiktighet når de passerer

fortøydte båter. La det bli en regel at du alltid holder øye med dine egne bølger, og sakker tilstrekkelig ned i tide for å unngå å skade materiell eller mennesker.

FLYTEVEST

REDNINGSVEST

OPPBLÅSBAR
REDNINGSVEST

FLYTEGENSER

FLYTEJAKKE

FLYTEUTSTYR

Det er påbudt å ha egnet flyteutstyr til alle personer om bord i en fritidsbåt under seilas. Det er eieren og føreren av båten som er ansvarlige for at utstyret er på plass og lett tilgjengelig.

Det er ikke krav om at du skal ha flyteutstyret på deg, men spesielt i småbåter og i ruskete vær bør det være på. Også når du er alene i båten er det en god regel å ha vesten på.

Ved utleie av båt er utleieren ansvarlig for å informere leietakeren om påbudet, og må sørge for at flyteutstyret er tilgjengelig ved starten av utleien. Den som tar i bruk båten må sørge for at flyteutstyret er på plass under seilas.

Les mer om flyteutstyr i heftet **SIKKERHET OM BORD**.

PROMILLEBESTEMMELSER

Rus og båtkjøring kan være en farlig kombinasjon. Alkoholpåvirkning nedsetter reaksjonsevnen og evnen til å tenke klart og fornuftig. Kroppens varmetap øker sterkt når man er påvirket av alkohol, slik at overlevelsestiden i vann etter en ulykke reduseres vesentlig. Derfor er det innført en promillegrense på 0,8 for førere av fritidsbåter under 15 meter og det er vedtatt promillegrense på 0,2 for førere av fritidsbåter på 15 meter eller lengre.

HVILKE FARTØY OMFATTES

Promillegrensen på 0,8 gjelder alle motordrevne fritidsbåter inntil 15 meter, og seilbåter fra og med 4,5 til 15 meter. Dette innebærer at andre typer småbåter, som f.eks. robåter og små seilbåter, ikke er omfattet. For slike båter gjelder imidlertid kravet til skikkethet. Det betyr at dersom man er beruset, syk eller trett, er det ikke tillatt å føre småbåt. Promillegrensen på 0,2 gjelder førere av alle typer fritidsbåter på 15 meter eller lengre.

For førere og mannskap på passasjerfartøy, gjelder bestemmelsen om pliktmessig avhold fra bruk av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel.

ETTERFØLGENDE INNTAK AV ALKOHOL

Etter mønster av vegtrafikkloven er etterfølgende alkoholbruk straffbar. Dette gjelder i de tilfeller hvor du som båtfører forstår eller må forstå at det kan bli politietterforskning på grunn av båtføringen, for eksempel hvis du har vært innblandet i et uhell, en ulykke eller har kjørt fort eller uaktsomt. I slike tilfeller er det ikke tillatt å innta alkohol eller lignende før seks timer etter at båtturen ble avsluttet.

NØDRETT

Det er ikke lagt opp til en like streng praksis ved promillekjøring av småbåter

som ved promillekjøring av motorvogn når det gjelder de såkalte nødrettsliknende situasjoner. Eksempler på slike situasjoner kan være sikring av båten når det blåser opp, skyss til lege fra et sted uten veiforbindelse eller med dårlig veiforbindelse, samt redning og assistanse til andre personer til sjøs. Føring av småbåt i påvirket tilstand kan derfor være straffri dersom den skjer for å redde person eller gods fra «alvorlig fare».

BRUK AV SMÅBÅT

Når det gjelder bruken av småbåt, har lov om fritids- og småbåter en tilsvarende bestemmelse som vegtrafikklovens § 17 annet ledd. Dette innebærer at du kan straffes dersom du overlater båten til en person som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene, f.eks. hvis vedkommende er påvirket av alkohol.

UTÅNDINGSPRØVE OG ANDRE UNDERSØKELSER

Politiet kan ta utåndingsprøve av en båtfører ved mistanke om promillekjøring, dersom føreren har vært innblandet i en ulykke eller som ledd i kontroll av båttrafikken. Dersom resultatet av utåndingsprøven eller andre forhold gir grunn til å tro at båtføreren har overtrådt promillebestemmelsen, kan det tas blodprøve.

STRAFF

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av de plikter som er nevnt foran er straffebelagt med en strafferamme på bøter eller fengsel inntil ett år. Overtredelse regnes som en forseelse.

FORENKLEDE FORELEGG

Politiet har anledning til å ilegge forenklete forelegg for en del forseelser. Dette gjelder ved brudd på bestemmelsene om:

- sertifikat og alder
- fartsbegrensinger
- flyteutstyr
- lanterneføring
- føring av båt innen for merkebøyer ved offentlige badeplasser, eller fortøying i slike bøyer
- føring av fartøy med større hastighet enn 5 knop innenfor en avstand av 50 meter fra badende
- føring av fartøy med større hastighet enn det som er fastsatt ved lokale forskrifter

Les mer om alkohol og båtbruk i heftet MENNESKET OG VANNET.

STØY

Støy er i dag en betydelig miljøplage, enten det er i dagliglivet, på ferie eller i fritiden. Alle bør bidra til at støynivået senkes. Man kommer langt med alminnelig hensyn. Støyende motorer, høy musikk og unødvendig roping er det ikke alle som setter like stor pris på.

EFFEKTIV LYDDEMPING

Det er forbudt å bruke fritidsfartøy uten effektiv lydemping i eksossystemet. Med effektiv lydemping mener man den lydemping som oppnås ved bruk av dimensjonert lydpotte eller ved nedføring av eksos til vann. Forbudet gjelder ikke fritidsfartøyer med saktegående innenbordsmotorer under 100 hestekrefter.

JOLLA ER INGEN BARNEVAKT

Mange foreldre lar barna sine kjøre rundt i joller med små, men støyende motorer. Barna kjører ofte rundt omkring på de samme stedene i havner og rundt holmer og skjær nesten dagen lang. Dette kan være veldig irriterende for andre. Husk at det er foreldrenes ansvar å passe på barna.

BRUK AV VANNSCOOTER

Det er innført generelt forbud mot bruk av vannscooter og vannscooterlignende farkoster i Norge. Med vannscooter menes motordrevne, mindre fartøy som er konstruert for å føre personer, og som etter alminnelig språkbruk ikke kan betegnes som båter. Kommunene kan gjøre helt eller delvis unntak fra forbudet for avgrensede områder. En forutsetning for slikt unntak er at bruk av vannscooter ikke medfører fare, ulempe eller støy for andre, og heller ikke medfører fare for nevneverdig skade på dyre- og planteliv.

HENSYN TIL DYRELIV OG PLANTELIV

Pass på at du ikke skader naturen eller forstyrrer dyr og fugler unødvendig. Respekter båndtvangen, og la fuglene hekke i fred.

SJØFUGLRESERVATENE

Det er opprettet en rekke sjøfuglreservater langs kysten. Reservater er merket med skilt. Av skiltingen framgår det at det er ilandstigningsforbud i tiden fra 15. april til 15. juli eller 1. august.

Vær oppmerksom på at reservatet også omfatter sjøen i en avstand på 50 meter fra land. Tidspunkt for ferdselsforbudet varierer fra område til område, ta kontakt med Fylkesmannen miljøvernavdelingen i ditt fylke for nærmere informasjon. Fiske kan selvfølgelig heller ikke foregå innenfor dette området. I reservatene gjelder også jaktforbud i tiden fra 1. mars til 1. september, og det er forbud mot naturinngrep, camping og bålbrekking. Det er båndtvang for hunder.

BÅLBRENNING

Det er en del av norsk kultur å tenne seg bål når man er på tur. Du kan tenne bål på snaue holmer og skjær der det ikke er brannfare, men ikke på svabergene! Da vil fjellet sprekke og bli ødelagt for alltid. Legg bålet på underlag av sand, småstein eller søle. Hvis du er i et populært område, bør du bruke en tidligere bål plass i

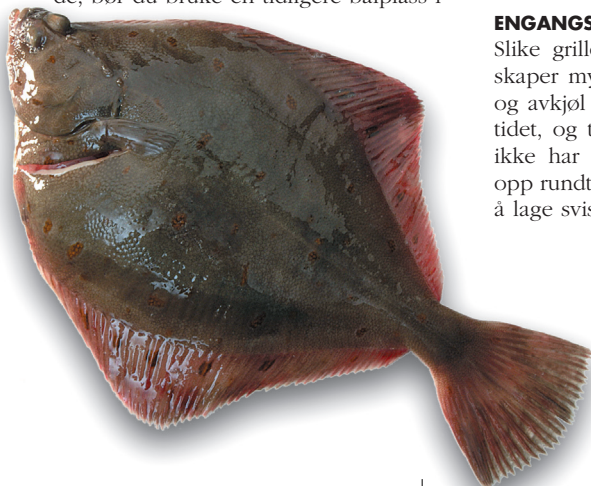
stedet for å lage en ny. Ikke knekk friske kvister fra nærmeste tre, men bruk drivved eller tørre kvister. Rydd opp etter deg, og kast asken på sjøen. Sommeren er brannverntid med bålforbud nær skog fra 15. april til 15. september. Ta kontakt med ditt nærmeste brannvesen for nærmere informasjon om brannforbud i din kommune.

SØPPEL OG AVFALL

Det er ikke lov å kaste søppel på sjøen. Selv om havet synes uendelig, er sjøen et sårbart økosystem som påvirkes av menneskelig aktivitet. Ikke kast søppel i naturen, men legg det i en avfallsdunk eller ta det med hjem. Mest mulig bør sorteres og leveres til en gjenbruksstasjon (f.eks. glass og miljøfarlig avfall). I marinaer og på populære utfartssteder hopper det seg gjerne opp søppel fra fritidsbåter. Mange setter fra seg søppel ved siden av overfylte søppeldunker. Resultatet er at måker og smådyr drar søppelet utover slik at det ser ut som en svinesti. Hvis søppeldunken er full, er det bedre å ta med seg søppelet hjem eller til en annen dunk.

ENGANGSGRILLER

Slike griller er enkle og praktiske, men skaper mye søppel. Dypp grillen i sjøen og avkjøl den når du er ferdig med måltidet, og ta med søppelet hjem. Hvis du ikke har stativ til grillen, må du bygge opp rundt den med steiner. Da unngår du å lage sviskader i bakken.

SJØ OG MILJØ

OLJEUTSLIPP ER FORBUDT

Visste du at et halvt glass med spillolje forurensrer 100.000 liter vann? Den som oppdager oljesøl, eller som ved et uhell slipper ut olje selv, har plikt til å varsle nærmeste politi, brannvesen eller en kystradiostasjon. Det er forbudt å slippe ut olje fra fritidsbåt. Marinaer og båtopplagsplasser av høy kvalitet har mottaksanlegg for spillolje. Du kan også levere spillolje der du kjøper ny smøreolje.

BUNNSTOFF

Det er forbudt å importere, produsere eller bruke tinnholdig bunnstoff til fritidsbåter. Ulovlig bruk på fritidsbåter kan medføre akutt lokal forurensing, som kan ødelegge snegler, muslinger, krabber og fisk.

KLOAKKUTSLIPP

Det er et generelt forbud mot å slippe ut kloakk nærmere enn 300 meter fra land, men kommunene kan vedta strengere eller lempeligere bestemmelser.

KULTURMINNER

Kulturminner har sterk beskyttelse i Kulturminneloven. Skipsfunn eies av staten hvis ikke det er klart det er noen andre som eier det. Med skipsfunn menes i denne sammenheng mer enn hundre år gamle båter, skipsskrog, tilbehør, last og annet som har vært om bord.

Det er straffbart å skade skipsfunn, og den som gjør et skipsfunn har plikt til å melde fra til politiet eller den fylkeskommunale kulturminneforvaltning. Hvis du er i tvil om noe du har funnet kan regnes som et skipsfunn, skal du derfor la det ligge der det ble funnet og varsle rette myndigheter.

JAKT OG FISKE

Politiet mottar ofte anmeldelser av brudd på regler som gjelder for fiske, jakt og naturvern i kystområdene. Du er selv ansvarlig for å kjenne til reglene, og ta kontakt med lokale myndigheter hvis du er i tvil.

OPPSYNSVIRKSOMHET

Langs kysten er det ansatt faste fiskerioppsynsmenn, som også fører tilsyn med sjøfuglreservatene. Oppsynsbetjentene har begrenset politimyndighet.

Mange kommuner har ansatt personer som fører tilsyn med og utfører renhold på tilrettelagte friluftsområder og skjærgårdsparker. I tillegg har politiet en egen sjøtjeneste i

sommerhalvåret. Det er også ansatt oppsynsmenn som fører tilsyn med at bestemmelsene i loven om laksefisk og innlandsfisk m.v. blir overholdt. Noen kommuner har dessuten et eget jaktoppsyn. Tilsynsapparatet er så godt utbygget at det er relativt stor sjanse for å oppdage lovbrysterne. Det er derfor i din egen interesse å inneha kunnskaper om reglene for jakt og fiske langs kysten.

FISKE MED STANG

Det er tillatt å fiske etter saltvannsfisk fra fritidsbåt. Fiske med stang fra land er også tillatt hele året. Fisker du etter laks, sjørøret eller sjørøye, må du betale fiskeravgift hvis du er over 16 år gammel. Ved fiske fra båt må du i tillegg huske at de nevnte fiskeslag er fredet fra og med 5. august til og med 31. mai.

MERKING AV FISKEREDSKAP SOM STÅR I SJØEN

Yrkesfiskere skal merke redskapen med sitt fiskerinumner. Alle andre skal merke redskapen med navn og adresse eller båtens registreringsnummer. Merket skal finnes på minst en av blåsene eller bøyene som tilhører redskapen. Redskap som ikke har flytende blåser eller bøyer, skal ha et merke som er festet til selve redskapen.

**NEDSENKINGSPÅBUD
FOR FISKEGARN I SJØEN**

Garn med maskevidde på 32 mm (18 omfar) eller større som brukes til fangst av saltvannsfisk, skal i perioden fra og med 1. mai til og med 30. september senkes ned slik at hele fangstdelen (den delen av garnet som skal fange fisk) står minst 3 meter under havflaten til enhver tid. Påbudet gjelder ikke yrkesfiskere.

HUMMERFISKE

Hummer er fredet store deler av året. Tidspunktene varierer fra sted til sted, så du kan kontakte det lokale fiskerioppsyn for å få nærmere informasjon om fredningsbestemmelsene. Hummer som fanges på annen måte eller til andre tider enn det som er tillatt, skal straks slippes ut igjen. Dykking etter hummer er forbudt. Det er bare tillatt å fiske hummer med teine.

JAKTBESTEMMELSER

Fredningsprinsippet i viltloven innebærer at alt vilt er fredet. Det er senere bestemt hvilke arter som er jaktbare, og innenfor hvilke områder og tidsrammer jakt kan foregå. Informasjon om dette kan fås ved henvendelse til miljøvernavdelingene hos fylkesmannen i de enkelte fylker. Det er forbud mot å drive jakt fra motordrevne fartøyer nærmere enn 2 km fra land, herunder øyer, holmer og skjær. For å drive jakt må du betale årlig jegeravgift og være registrert i jegerregisteret. Nye utøvere må gjennomgå en obligatorisk jegerprøve.

DET ER FORBUDT...

1. Å drive fiske nærmere enn 100 meter eller å ferdes nærmere enn 20 meter fra oppdrettsanlegg, slepekast eller steng som er fortøyd til land eller oppankret på annen måte. Du er erstatningspliktig for skade du påfører slike anlegg.
2. Å bruke sprengstoff ved fangst av fisk.
3. Å benytte levende agn.
4. Å fange saltvannsfisk og skalldyr ved bruk av lyster, ålesaks eller kunstig lys. Dette forbudet gjelder langs kysten på strekningen sven-skegrensen – Åna-Sira.
5. Å etterlate redskaper i sjøen som kan hemme fisket, skade fisk og fiskeredskaper eller sette fartøy i fare.
6. Å la redskaper, fortøyninger og andre gjenstander bli stående i sjøen eller på bunnen.

ANSVAR OG FORSIKRING

Det er ikke tvungen ansvarsforsikring for fritidsbåter, men det anbefales. Tegner man forsikring på sin båt i Norge, vil alltid ansvarsforsikring være inkludert.

Ansvarsforsikringen dekker det rettslige erstatningsansvar eieren eller den rettmessige brukeren/føreren kan pådra seg ved uaktsomt å skade andre personer eller deres ting. Ansvarsforsikringen dekker ikke skade på egen båt, men ved at man kombinerer den med båtskadeforsikring, vil også egen båt være dekket.

Båtskadeforsikringen gir eieren erstatning for skader på båt med tilbehør i båtsesongen, i opplag og under transport. Skade som skyldes at båten ikke var sjødyktig, eller brudd på sikkerhetsforskriftene, kan føre til helt eller delvis tap av rett til erstatning. Forsikringen gjelder normalt i de nordiske farvann, men fartsområdet kan utvides.

Mindre båter, kano, kajakk og seilbrett er dekket av enkelte hjem-, villa- og hytteforsikringer, men da bare mot brannskader og tyveri fra låst bygning.

De fleste forsikringsselskapene tilbyr redusert premie dersom du kan dokumentere kunnskap som båtfører, ved for eksempel Båtførerbevis eller Fritidsbåtskippercertifikat.

DET FINNES FIRE DEKNINGSFORMER FOR BÅTFORSIKRING SOM INNEHOLDER EN ANSVARSDEKNING:

- Ansvarsforsikring alene
- Kasko- og ansvarsforsikring
- Brann-, tyveri- og ansvarsforsikring
- Brann- og ansvarsforsikring

KRIMINALITETSFOREBYGGENDE TILTAK

Forsikringsselskapenes erstatningsutbetalinger viser at fritidsfartøyer er et yndet objekt for tyverier. Ved hjelp av enkle tiltak kan du forebygge tyveri av båt og utstyr.

OPPRETT ORGANISERT VAKTHOLD

Tyverier av og fra båter er lite utbredt i havner hvor det er opprettet organisert vakthold. Båteierne selv vil i mindre grupper kunne gjennomføre vaktholdet med minimale kostnader. I store båt havner med mange båter vil belastningen på den enkelte båteier bli liten.

Vaktens tilstedeværelse vil virke preventivt, og man kjenner til få tilfeller hvor slike vakter blir implisert i håndgemeng. Samarbeid gjerne med det stedlige politi slik at vaktene er kjent med hvordan de skal varsle dersom en kritisk situasjon skulle oppstå.

NABOHJELP

Når du forlater båten, bør du be folk i nabobåten om å holde et øye med den for deg. Slikt gjensidig vakthold skaper ofte kontakt med hyggelige mennesker som alltid er beredt til en båtprat. Se etter andres båter, så ser andre etter båten din.

LÅS BÅTEN MED SOLID

KJETTING, IKKE FORLAT BÅTEN SJØKLAR

Båten bør låses fast til brygge eller bøye med solid kjetting, og du bør finne fram til enkle ordninger slik at uvedkommende ikke skal kunne starte motoren. Du kan for eksempel fjerne en vital del på bensinmotoren. Utenbordsmotor låses fast til båten eller plasseres i låst bygning etter bruk. Ta med deg hjem kompass, radio, kikkert og annet utstyr som er kostbart og fristende for tyven.

MERK BÅTEN OG KOSTBART UTSTYR

Selve båten og alt kostbart utstyr bør merkes. Merking reduserer risikoen for tyveri og øker muligheten for tilbakelevering av

stjalne objekter til eieren. Enkelte forsikringsselskaper gir premierabatt ved bruk av godkjent tyverialarm og hvis du har installert eget radiosignalbasert peile-system for gjenfinning.

Registreringsnummer bør plasseres lett synlig, slik at politiet lettere kan finne fram til eieren dersom båten skulle komme på avveie. Mange båter og motorer blir solgt på hittegoodsauksjon fordi eieren ikke har sørget for registrering og merking. Manglende merking kan også føre til høyere egenandel i en del tilfeller.

FORSIKRE DEG OM

AT BÅTEN IKKE ER STJÅLET

Når du kjøper en båt, må du forsikre deg om at den ikke er stjålet. Kontakt Småbåtregisteret for å finne ut hvem som står oppført som rettmessig eier. Kontroller også at selgeren har en gyldig kjøpekontrakt. Du bør også sikre deg mot at båten er ulovlig innført til landet. Hvis det er tilfellet, vil du kunne bli trukket til ansvar for eventuelle avgifter som ikke er betalt.

Sjøfartsdirektoratet

Norwegian Maritime Directorate

Sjøfartsdirektoratet
Postboks 8123 Dep
0032 Oslo
Tlf: 22 45 45 00
www.sjofartsdir.no
www.sjovett.no

S J Ø V E T T R E G L E N E

1. TENK SIKKERHET

Kunnskap og planlegging reduserer risikoen og øker trivselen.

2. TA MED NØDVENDIG UTSTYR

Utstyret må holdes i orden og være lett tilgjengelig.

3. RESPEKTER VÆR OG FARVANN

Båten må bare benyttes under egnede forhold.

4. FØLG SJØVEISREGLENE

Bestemmelsene om vikeplikt, hastighet og lanterneføring må overholdes.

5. BRUK REDNINGSVEST ELLER FLYTEPLAGG

Det er påbudt med godkjent flyteutstyr til alle om bord.

6. VÆR UTHVILT OG EDRU

Promillegrensen er 0,8 når du fører båt.

7. VIS HENSYN

Sikkerhet, miljø og trivsel er et felles ansvar.

**FORBERED DEG PÅ AT DET KAN SKJE EN ULYKKE, OG
TENK IGJENNOM HVORDAN DU BØR FORHOLDE DEG:
BEHOLD ROEN, BLI VED BÅTEN OG TILKALL HJELP.**

SJØFARTSDIREKTORATETS TEMAHEFTER FOR FRITIDSBÅTBRUKERE:

1 Mennesket og vannet. 2 Sikkerhet om bord. 3 Lov og rett på sjøen. 4 Praktisk seilas